Voorstel aan de raad

Nummer: 26.070

Portefeuille:	D.A. Grimbergen
Programma:	4 Onderwijs
Taakveld:	4.2 Onderwijshuisvesting

Onderwerp: IHP Meerjarenperspectief 2027-2034

Voorgesteld besluit

1. Het Beleidskader onderwijshuisvesting (deel B) vast te stellen en daarmee in te stemmen met de daarin opgenomen – en in de bijlage van dit voorstel opgesomde – beleidsuitgangspunten;
2. De in het IHP Meerjarenperspectief (deel C) opgenomen investeringsagenda voor vernieuwing van schoolgebouwen in de jaren 2027-2034 vast te stellen onder voorbehoud van de besluitvorming genoemd onder onderstaande beslispunten;

2.a. De investeringsagenda uit te voeren conform het kwaliteitsniveau ‘groen en onderscheidend’ en de besluitvorming over de hiermee gepaard gaande financiële doorwerking ter grootte van € 110.776 in 2028, oplopend tot € 2.107.571 in 2035 te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 - 2030;

2.b. Voor nieuw te realiseren schoolgebouwen een aanvullende vaste voet van 50 m² beschikbaar te stellen om ruimte te bieden aan inclusief onderwijs en de besluitvorming over de hiermee gepaard gaande financiële doorwerking ter grootte van € 2.150 in 2031, oplopend tot € 12.768 in 2038 te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 – 2030;

2.c. De investeringsagenda uit te voeren inclusief extra klimaatadaptieve maatregelen waarmee € 260 extra per m² beschikbaar gesteld wordt voor een kleinschalig project en € 199 per m² voor grootschalige projecten en de besluitvorming over de hiermee gepaard gaande financiële doorwerking ter grootte van € 18.576 in 2029, oplopend tot € 61.890 in 2036 te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 – 2030;

3. Voor de tijdelijke huisvesting van scholen die gedurende de (her)bouwperiode van hun schoolgebouw elders dienen te worden gehuisvest, in de investeringsagenda rekening te houden met € 500.000 in 2027, € 1.500.000 in 2028, € 1.000.000 in 2029 en 2030 en de besluitvorming over de beschikbaarstelling van deze middelen te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 – 2030.

Urgentie Raad

Urgent. Het voorstel dient uiterlijk 17 februari 2026 voor besluitvorming te zijn voorgelegd, omdat:

- Deze raad is meegenomen in het voortraject.
- Aan de raad is toegezegd dat in het eerste kwartaal van 2026 een voorstel wordt voorgelegd.
- De huidige investeringsagenda eind dit jaar afloopt.
- De financiële consequenties tijdig betrokken dienen te worden in de P&C-cyclus van de gemeente, zodat In 2027 kan worden gestart met de uitvoering van de investeringsagenda en geen vertraging wordt opgelopen.
- (Onderhoud)uitgaven van schoolbesturen worden afgestemd op de investeringsagenda. Uitstel kan leiden tot onrendabele uitgaven.

Voorgaande besluitvorming

- IHP, Meerjarenperspectief en Beleidskader onderwijshuisvesting van 9 juli 2019 (nummer 190009340);
- Informatienota Concept Integraal Huisvestingsplan Onderwijs - Jaarprogramma 2025-2026 van 1 april 2025 (nummer 25.145)

Inleiding

Het IHP (Integraal Huisvestingsplan Onderwijs) Meerjarenperspectief is tot stand gekomen vanuit de gezamenlijke ambitie van de gemeente en schoolbesturen om de verouderde schoolgebouwen in de stad te vernieuwen. Veel schoolgebouwen in de stad zijn in de jaren 70 en 80 in korte tijd gebouwd in de periode van opbouw en snelle groei van Lelystad. Deze gebouwen zijn inmiddels 40 jaar of ouder. Ze passen niet meer bij deze tijd als het gaat om de eisen voor modern, eigentijds onderwijs en voldoen veelal niet aan de hedendaagse duurzaamheids- en kwaliteitseisen voor schoolgebouwen. Ook kost het veel geld om de gebouwen goed te onderhouden.

Om de vernieuwingsopgave aan te pakken zijn de gemeente en schoolbesturen een fasegewijze aanpak overeengekomen. In 2019 heeft uw raad de eerste tranche van het IHP Meerjarenperspectief vastgesteld. Deze omvatte een investeringsagenda voor het vervangen of renoveren van negen schoolgebouwen van het basisonderwijs in de periode 2019-2026 en gaf een doorkijk naar de opgave voor de periode 2027-2042. De projecten uit de eerste tranche van het IHP Meerjarenperspectief zijn inmiddels allemaal uitgevoerd of in uitvoering.

Voor de invulling van de tweede tranche van het IHP Meerjarenperspectief zijn de gemeente en schoolbesturen opnieuw om de tafel gaan zitten. Gezamenlijk en met een integrale blik en aanpak is een opnieuw een investeringsagenda tot stand gebracht. Ditmaal met 8 projecten, uit te voeren in de periode 2027-2034. Daarnaast werpt het IHP Meerjarenperspectief een voorlopige blik op de vernieuwingsopgave voor de periode 2035-2042.

De investeringsagenda is doorgerekend met als uitgangspunt ‘groene en onderscheidende’ schoolgebouwen te realiseren, zoals vastgesteld bij de eerste tranche van het IHP Meerjarenperspectief. Om gebouwen te realiseren die ruimte bieden voor inclusief onderwijs en bestand zijn tegen de veranderingen van het klimaat, wordt voorgesteld om hier aanvullend middelen voor beschikbaar te stellen.

Het opstellen van de tweede tranche van het IHP Meerjarenperspectief is ook aangegrepen om het beleidskader onderwijshuisvesting te herijken. Ook dit is gebeurd in goede samenspraak met de besturen van de Lelystadse scholen. Het beleidskader bevat onder meer de uitgangspunten en criteria voor investeringen in schoolgebouwen, zodat deze aansluiten bij actuele ontwikkelingen en toekomstige behoeften.

Argumenten

1. Het Beleidskader onderwijshuisvesting (deel B) vast te stellen en daarmee in te stemmen met de daarin opgenomen – en in de bijlage van dit voorstel opgesomde – voorstellen

1.1 Het Beleidskader omvat inhoudelijke en richtinggevende uitgangspunten voor de beoordeling van aanvragen voor onderwijshuisvestingsvoorzieningen.

Het toetsingskader voor de in het IHP op te nemen voorzieningen wordt - in aanvulling op de onderwijswetten, de gemeentelijke onderwijshuisvestingsverordening en leerlingenprognoses - gevormd door het beleidskader onderwijshuisvesting. Het beleidskader omvat de meer inhoudelijk en lokaal toegespitste uitgangspunten die uw raad vastlegt ten behoeve van de beoordeling van

onderwijshuisvestingsvoorzieningen, naast de meer formeel juridische kaders van de wet en verordening.

Het voorliggende beleidskader betreft een herijking van het beleidskader onderwijshuisvesting primair onderwijs dat is vastgesteld op 9 juli 2019. Het merendeel van de huidige beleidsuitgangspunten is gehandhaafd. Het herijkte beleidskader omvat enkele gewijzigde en nieuwe bepalingen en is uitgebreid met uitgangspunten voor het voortgezet- en speciaal onderwijs. Met dit laatste is beoogd dat, wanneer bijvoorbeeld nieuwbouw voor deze onderwijssoorten aan de orde is, waar mogelijk dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd als voor het basisonderwijs.

De beleidsuitgangspunten over ‘inclusief onderwijs’ en ‘klimaatadaptieve schoolgebouwen’ hebben een rechtstreekse link met het meerjarenperspectief. Onder deze uitgangspunten zijn de aanvullende ambities voor nieuw te realiseren of te renoveren schoolgebouwen toegelicht met ieder een bijbehorende financiële opslag. Over deze punten wordt daarom specifieke besluitvorming gevraagd onder beslispunten 2.b. en 2.c..

2. De in het IHP Meerjarenperspectief (deel C) opgenomen investeringsagenda voor vernieuwing van schoolgebouwen in de jaren 2027-2034 vast te stellen met de onderstaande grondslagen en onder voorbehoud van genoemde randvoorwaarden:

2.1. Het IHP Meerjarenperspectief komt tegemoet aan de vernieuwingsopgave van het (deels) verouderde gebouwenbestand in de stad en – waar nodig – de uitbreiding van de onderwijshuisvestingscapaciteit.
Het IHP Meerjarenperspectief voorziet in de vernieuwing van de huisvesting van 8 scholen in de periode 2027-2034. Waar mogelijk wordt rekening gehouden met slimme combinaties door scholen samen te voegen. Hiertoe zijn per wijk verschillende scenario’s weergegeven die verder zullen worden onderzocht en uitgewerkt bij de uitwerking van de projecten in concrete plannen.
Daarnaast wordt ook rekening gehouden met de verwachte toename van het aantal leerlingen als gevolg van de groeiambities voor de stad.

2.2. Het IHP Meerjarenperspectief geeft duidelijkheid en houvast voor gemeente en schoolbesturen
De bedoeling van het Meerjarenperspectief is dat, het voor zowel de gemeente als de schoolbesturen helder is hoe de investeringsagenda voor onderwijshuisvesting er de komende jaren uit ziet. Dit stelt schoolbesturen in de gelegenheid om hun onderhoudsuitgaven en beleid hierop afstemmen en het geeft de gemeente duidelijkheid over de te verwachten uitgaven en inzet van capaciteit. Met dit programma wordt voorkomen dat de gemeente komende jaren geconfronteerd wordt met ad-hoc aanvragen voor vernieuwing zonder dat daar een met de schoolbesturen voorafgaande gezamenlijke afstemming aan ten grondslag ligt en gereserveerde middelen tegenover staan.

1.2 + 2.3. Het Beleidskader onderwijshuisvesting en het IHP meerjarenperspectief zijn in samenwerking met de schoolbesturen tot stand gekomen.
Op 1 december jl. zijn de concept stukken besproken in het Bestuurlijk LEA (ook wel OOGO: op overeenstemming gericht overleg). Dit is het formele orgaan voor overleg tussen de schoolbesturen en de gemeente. Tijdens deze vergadering hebben de schoolbesturen aangegeven in te stemmen het beleidskader onderwijshuisvesting en de tweede tranche van het IHP Meerjarenperspectief.

2.a. De investeringsagenda uit te voeren conform het kwaliteitsniveau ‘groen en onderscheidend’ en de besluitvorming over de hiermee gepaard gaande financiële doorwerking ter grootte van € 110.776 in 2028, oplopend tot € 2.107.571 in 2035 te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 - 2030;

2.a.1 Met het kwaliteitsniveau ‘groen en onderscheidend’ kunnen toekomstbestendige schoolgebouwen worden gerealiseerd
In 2019 heeft uw raad besloten om nieuwe schoolgebouwen te realiseren conform het kwaliteitsniveau ‘groen en onderscheidend’. ‘Groen en onderscheidende’ schoolgebouwen, dragen bij aan het behalen

van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen, zijn energieneutraal en hebben een aangenaam binnenklimaat. Ze zijn daarnaast aanpasbaar en hebben een hoge functionaliteit en gebouwkwaliteit, gericht op het realiseren van een langere levensduur. Met hun architectonische verschijningsvorm dragen ze bovendien bij aan de uitstraling en leefbaarheid van wijk en stad.

2.a.2. De raming geeft een zo volledig mogelijk beeld van de meerjarige kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de investeringsagenda.

Aan de raming liggen onder meer de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- De leerlingenprognoses 2025-2044;
- Het in 2019 vastgestelde normbedrag per m^2 voor groene en onderscheidende schoolgebouwen (prijspeil 2026);
- Een afschrijvingstermijn van 60 jaar voor nieuwe schoolgebouwen en een afschrijvingstermijn van 40 jaar voor te renoveren schoolgebouwen;
- Opslagen voor het bouwrijp maken van terreinen en onvoorziene kosten;
- Eigenaarslasten zoals OZB en verzekeringskosten;
- Eventueel nog op de te vervangen schoolgebouwen, rustende boekwaarden;
- Verhuiskosten.

2.b. Voor nieuw te realiseren schoolgebouwen een aanvullende vaste voet van 50 m² beschikbaar te stellen om ruimte te bieden aan inclusief onderwijs en de besluitvorming over de hiermee gepaard gaande financiële doorwerking ter grootte van € 2.150 in 2031, oplopend tot € 12.768 in 2038 te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 – 2030;

2.b. Extra beschikbare ruimte stelt scholen beter in staat inclusief onderwijs te realiseren

Het Rijk heeft als doelstelling om in 2035 inclusief onderwijs te realiseren. Dit houdt in dat leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk gezamenlijk en in de nabijheid van de woonomgeving onderwijs volgen. Inclusief onderwijs vergt dat reguliere scholen in toenemende mate beschikken over passende voorzieningen en ruimte voor aanvullende ondersteuning.

In Lelystad wordt, in samenwerking met schoolbesturen, ingezet op een efficiënte en doelmatige invulling van deze opgave, onder andere door gedeeld gebruik van voorzieningen en het benutten van combinatiekansen bij nieuwbouw en renovatie. Tegelijkertijd leidt de implementatie van inclusief onderwijs tot een structurele extra ruimtebehoefte en daarmee samenhangende kosten, die niet binnen de huidige financiële kaders kunnen worden opgevangen. Het beschikbaar stellen van een aanvullende vaste voet voor inclusief onderwijs biedt een structureel en voorspelbaar financieel kader om deze opgave te faciliteren.

Om de extra ruimte voor inclusief onderwijs zo efficiënt mogelijk in te zetten, wordt aan de beschikbaarstelling ervan de voorwaarde verbonden dat, de schoolbesturen de noodzaak van de extra ruimtebehoefte van een school onderbouwen op basis van een tussen de schoolbesturen afgestemd stad en wijk breed plan voor de invulling van inclusief onderwijs.

2.c. De investeringsagenda uit te voeren inclusief extra klimaatadaptieve maatregelen waarmee € 260 extra per m² beschikbaar gesteld wordt voor een kleinschalig project en € 199 per m² voor grootschalige projecten en de besluitvorming over de hiermee gepaard gaande financiële doorwerking ter grootte van € 18.576 in 2029, oplopend tot € 61.890 in 2036 te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 – 2030;

2.c. Met extra klimaatadaptieve maatregelen zijn schoolgebouwen optimaal bestand tegen de gevolgen van klimaatveranderingen

De doelstelling van het onderwijshuisvestingsbeleid en het IHP Meerjarenperspectief is om toekomstbestendige schoolgebouwen te realiseren. Dit betekent ook dat ze zo goed mogelijk bestendig zijn tegen het veranderende klimaat. Wanneer de bestaande budgetten voor ‘groene en onderscheidende’ schoolgebouwen, hiertoe ruimte bieden, wordt – conform uw besluit van 28 mei 2024 – reeds bekeken of en welke klimaatadaptieve maatregelen kunnen worden getroffen bij de

nieuwbouw van scholen. Dit vertaalt zich in de huidige projecten vooral tot het strategisch positioneren van het gebouw en groenvoorzieningen. Waar mogelijk wordt ook gekeken naar de uitgangspunten voor passiefbouw.

Om schoolgebouwen te kunnen realiseren die optimaal bestand zijn tegen de verwachte gevolgen van klimaatverandering, zoals extreem weer, hitte en wateroverlast, zijn aanvullende maatregelen nodig. Om de extra kosten hiervan in kaart te brengen is berekend welke aanvullende investeringen in het gebouw en/of in het terrein nodig zijn om wateroverlast en schade te voorkomen en wat daarvan de kosten zijn.

3. Voor de tijdelijke huisvesting van scholen die gedurende de (her)bouwperiode van hun schoolgebouw elders dienen te worden gehuisvest, in de investeringsagenda rekening te houden met € 500.000 in 2027, € 1.500.000 in 2028, € 1.000.000 in 2029 en 2030 en de besluitvorming over de beschikbaarstelling van deze middelen te betrekken bij de integrale afweging in de programmabegroting 2027 – 2030.

De geraamde bedragen zijn een voorlopige inschatting van de kosten van het realiseren van tijdelijke huisvesting. Het is op dit moment nog niet aan te geven of en hoeveel van deze middelen daadwerkelijk nodig zijn. Dit is afhankelijk van de uitwerking van de projecten in concrete plannen, waaraan, onder andere, locatiestudies en actuele leerlingenaantallen ten grondslag liggen. Wanneer sprake is van herbouw van een school op hetzelfde terrein, dan is het uitgangspunt dat in eerste instantie wordt bekeken of gebruik kan worden gemaakt van een leegstaand schoolgebouw (op acceptabele afstand wanneer het basisonderwijs betreft). Wanneer geen bestaand alternatief beschikbaar is voor de huisvesting van een school gedurende de herbouwperiode van haar schoolgebouw, dan dient tijdelijke huisvesting te worden gerealiseerd. Dit volgt uit de wettelijke zorgplicht van de gemeente om te voorzien in voldoende onderwijshuisvesting.

In het kader van het IHP Jaarprogramma zal – op basis van de uitwerking van de projectplannen - steeds worden bekeken of de geraamde middelen naar beneden kunnen worden bijgesteld.

Kanttekeningen

De (benodigde) investeringsruimte voor uitvoering van het meerjarenperspectief is berekend tegen de huidige vastgestelde rekenrente van 0,25% en op basis van prijspeil 2026.
De lage rentestand van dit moment brengt een risico van rentestijgingen in de toekomst met zich mee. Ook de marktontwikkeling is een onzekere factor. Om deze reden wordt – in het kader van het reguliere IHP Jaarprogramma -proces – ieder jaar opnieuw bekeken of bijstelling van de begroting nodig is. Dit geldt zowel voor een bijstelling naar beneden als naar boven.

Voor aanvullende functies kan sprake zijn van (budget neutrale) voorinvesteringen
Het uitgangspunt is dat de ruimte die wordt gerealiseerd bovenop de normatieve capaciteitsbehoefte voor onderwijs “budgetneutraal” gerealiseerd wordt. Dat wil zeggen dat de (jaar)lasten die gemoeid zijn met de investeringen voor aanvullende voorzieningen (zoals kinderopvang) worden gedekt uit andere bronnen zoals huurinkomsten. Afhankelijk van de gekozen (juridische) constructie voor beheer en eigendom kan het wel gewenst zijn dat de initiële investering door de gemeente wordt gedaan. Dit leidt dan tot een hogere kredietaanvraag en hogere kapitaallasten, maar deze worden gedekt vanuit een kostendekkende huurpijs. Eerst in de uitwerking van de voorgestelde investeringsagenda in concrete plannen per ‘project’, zal duidelijk worden of en voor welk bedrag aanvullend krediet nodig is voor de (voor)investering van de huisvesting van aanvullende functies in de te renoveren of nieuw te bouwen schoolgebouwen.

Financiën

De totaal benodigde investeringsruimte om uitvoering te kunnen geven aan de tweede tranche van het IHP Meerjarenperspectief (periode 2027-2034) is als volgt:

Kwaliteit	Benodigde investeringsruimte 2e tranche MJP
Groen en onderscheidend	€ 66.932.471
Groen, onderscheidend en inclusief	€ 67.605.465
Groen, onderscheidend en klimaatadaptief	€ 69.897.068
Groen, onderscheidend, klimaatadaptief en inclusief	€ 70.570.062

Eenmalige lasten, zoals het versneld afschrijven van boekwaarden, tijdelijke huisvesting en verhuiskosten meegerekend en inclusief structurele eigenaarslasten, vertaalt de investeringsagenda voor de periode 2027-2034 zich in de volgende jaarlijkse lasten voor de gemeentebegroting:

Jaarlasten uitvoering MJP 2e tranche	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Groen en onderscheidend	€ 500.000	€ 1.610.766	€ 1.442.144	€ 1.516.559	€ 1.485.543	€ 1.147.215	€ 1.412.270	€ 1.731.483
Opslag inclusief onderwijs	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.150	€ 4.295	€ 6.435	€ 10.721
Opslag klimaatadaptieve schoolgebouwen	€ 0	€ 0	€ 18.576	€ 18.534	€ 25.609	€ 33.885	€ 41.899	€ 56.208
Totaal	**€ 500.000**	**€ 1.610.766**	**€ 1.460.720**	**€ 1.535.094**	**€ 1.513.302**	**€ 1.185.396**	**€ 1.460.605**	**€ 1.798.413**
	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
Groen en onderscheidend	€ 2.107.571	€ 1.934.736	€ 1.931.691	€ 1.928.645	€ 1.925.600	€ 1.922.554	€ 1.919.508	€ 1.916.463
Opslag inclusief onderwijs	€ 10.698	€ 12.824	€ 12.796	€ 12.768	€ 12.740	€ 12.712	€ 12.684	€ 12.656
Opslag klimaatadaptieve schoolgebouwen	€ 56.084	€ 61.890	€ 61.752	€ 61.615	€ 61.477	€ 61.339	€ 61.202	€ 61.064
Totaal	**€ 2.174.353**	**€ 2.009.450**	**€ 2.006.239**	**€ 2.003.028**	**€ 1.999.817**	**€ 1.996.606**	**€ 1.993.394**	**€ 1.990.183**

Vervolg

Na besluitvorming wordt in de periode t/m 2034 uitvoering gegeven aan de vernieuwing van de scholen conform het investeringsprogramma voor tranche twee. Per school of cluster van scholen die voor vernieuwing in aanmerking komt, wordt een separaat investerings- c.q. kredietvoorstel aan uw raad voorgelegd. Jaarlijks wordt, in het kader van het IHP Jaarprogrammaproces, aan de hand van de actuele ontwikkelingen, bekeken of bijstelling van de meerjarenplanning noodzakelijk is.

Bijlagen

Bijlage I: voorgestelde beleidsuitgangspunten Beleidskader Onderwijshuisvesting
Bijlage II: voorgestelde investeringsagenda 2027-2034
Beleidskader onderwijshuisvesting en IHP Meerjarenperspectief 2027-2042

- Deel A Inleiding
- Deel B Beleidskader
- Deel C Uitvoeringsplanning meerjarenperspectief
- Deel D Financiële planning

Lelystad, 20 januari 2026

Het college van de gemeente Lelystad,

de gemeentesecretaris,
C.J.M. Swart
**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*